

Հավելված

Հայաստանի Հանրապետության հանրային
ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի
2019 թվականի մայիսի 29-ի №158Ս որոշման

«Հավելված №1

Էլեկտրական էներգիայի երաշխավորված
մատակարարման ԼԷ №0633 լիցենզիայի
պայմանների

ՄԵԹՈՂԻԿՍ

Լիցենզավորված անձի անհրաժեշտ հասույթի հաշվարկման

1. Լիցենզավորված անձի հաշվարկային տարվա (12-ամսյա ժամանակաշրջանի) անհրաժեշտ հասույթը (ԱՀՄ) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ԱՀՄ} = \text{ԳԷԱ} + \text{ՇՊԾ} + \text{Մ} + \text{ԱԴՊ} + \text{ԹՇ} + \text{ՓԳ} + \text{ԱՀԶ},$$

որտեղ՝

ԳԷԱ-ն Լիցենզավորված անձի կողմից գնվող էլեկտրական էներգիայի (առանց բաշխման ցանցում առաջացող էլեկտրական էներգիայի թույլատրելի կորուստի և էլեկտրական էներգիայի բաշխման գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական ու տնտեսական կարիքների) և ծառայությունների մատուցման արժեքն է (այսուհետ՝ գնվող կամ գնված էլեկտրական էներգիայի արժեք), որը ներառում է նաև հաղորդման ցանցում առաջացող էլեկտրական էներգիայի կորուստի արժեքը, եթե Առևտրային կանոններով այլ բան սահմանված չէ,

ՇՊԾ-ն լիցենզավորված գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ շահագործման և պահպանման ծախսերն են,

Մ-ն լիցենզավորված գործունեության իրականացման համար ներգրավված հիմնական միջոցների մաշվածությունը և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիան է,

ԱԴՊ-ն անհուսալի դեբիտորական պարտքերի մեծությունն է,

ԹՇ-ն լիցենզավորված գործունեության իրականացման համար թույլատրելի շահույթի մեծությունն է,

ՓԳ-ն Լիցենզավորված անձի անհրաժեշտ հասույթի և գնված էլեկտրական էներգիայի ու բաշխման ծառայության արժեքի տարբերության փաստացի և հաշվարկային մեծությունների շեղման արդյունքում ձևավորված փոխհատուցման ենթակա գումարն է,

ԱՀԶ-ն էլեկտրական էներգիայի բաշխման ծառայության արժեքն է (բաշխման ծառայության համար անհրաժեշտ հասույթ), որը որոշվում է Հանձնաժողովի 2002 թվականի

նոյեմբերի 1-ի №79Ա որոշման 2-րդ կետով հաստատված «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության էլեկտրական էներգիայի (հզորության) բաշխման №0092 լիցենզիայի պայմանների №1 հավելվածի համաձայն:

2. Գնվող էլեկտրական էներգիայի արժեքը (ԳԷԱ) որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ԳԷԱ} = \text{ԱԱ}_1 + \text{ԱԱ}_2 + \text{ԻԱԱ} + \text{ՆԷԱ} + \text{ՀԱ} + \text{ՀՕԱ} + \text{ՇՕԱ},$$

որտեղ՝

ԱԱ₁-ը երկդրույք սակագնային համակարգում աշխատող էլեկտրական էներգիայի արտադրության լիցենզիա ունեցող անձանց կողմից շահագործման պատրաստականության վիճակում պահվող (պայմանագրային) հզորության և առաքվող էլեկտրական էներգիայի արժեքն է (դրամ),

ԱԱ₂-ը միադրույք սակագնային համակարգում աշխատող էլեկտրական էներգիայի արտադրության լիցենզիա ունեցող անձանց կողմից առաքվող էլեկտրական էներգիայի արժեքն է (դրամ),

ԻԱԱ-ն Ինքնավար էներգաարտադրողների և Լիցենզավորված անձի միջև իրականացվող էլեկտրական էներգիայի փոխհոսքերի շրջանակում Լիցենզավորված անձի կողմից Ինքնավար էներգաարտադրողներին տրամադրվող հատուցման արժեքն է (դրամ),

ՆԷԱ-ն ներքին շուկայի սպառողներին վաճառելու նպատակով էլեկտրական էներգիա ներկրելու իրավունք ունեցող անձանցից գնվող և Լիցենզավորված անձի կողմից ներկրվող էլեկտրական էներգիայի արժեքն է (դրամ),

ՀԱ-ն էլեկտրական էներգիայի հաղորդման լիցենզիա ունեցող անձի կողմից Լիցենզավորված անձին էլեկտրական էներգիայի հաղորդման ծառայության մատուցման արժեքն է (դրամ),

ՀՕԱ-ն Համակարգի օպերատորի կողմից Լիցենզավորված անձին էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատորի ծառայության մատուցման արժեքն է (դրամ),

ՇՕԱ-ն էլեկտրաէներգետիկական շուկայի օպերատորի ծառայության մատուցման լիցենզիա ունեցող անձի կողմից Լիցենզավորված անձին էլեկտրաէներգետիկական շուկայի օպերատորի ծառայության մատուցման արժեքն է (դրամ):

Սույն կետում նշված ԱԱ₁, ԱԱ₂, ԻԱԱ, ՆԷԱ և ՀԱ մեծությունները որոշվում են Առևտրային կանոնների պահանջներին համապատասխան Համակարգի օպերատորի կազմած և Հանձնաժողով ներկայացրած էլեկտրական էներգիայի սպառման, արտահանման, ներկրման և արտադրության կանխատեսվող տարեկան հաշվեկշռի հիման վրա:

3. Շահագործման և պահպանման ծախսերում (ՇՊԾ) ներառվում են Հանձնաժողովի կողմից թույլատրված հաշվարկային տարվա ընթացքում կատարվող ընթացիկ ծախսերը, որոնք հիմնավորված և անհրաժեշտ են Լիցենզավորված անձի կողմից էլեկտրական էներգիայի երաշխավորված մատակարարման բնականոն գործունեության ապահովման համար, այդ թվում՝

- 1) նորոգման ծախսերը,
- 2) նյութական ծախսերը,
- 3) աշխատանքի վճարման ծախսերը,
- 4) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հարկերը (բացի շահութահարկից և ավելացված արժեքի հարկից), տուրքերը ու պարտադիր այլ վճարները,
- 5) վարչական, կառավարման, իրացման և ընդհանուր բնույթի այլ ծախսերը:

Շահագործման և պահպանման ծախսերը որոշվում են ֆինանսական հաշվետվություններով ներկայացված փաստացի ծախսերի և Լիցենզավորված անձի կողմից ըստ էլեկտրական էներգիայի բաշխման ու երաշխավորված մատակարարման գործառնությունների ներկայացված ծախսերի վերլուծության հիման վրա՝ հաշվի առնելով դրանց որոշման պահին հայտնի և կանխատեսվող ողջամիտ փոփոխությունները:

4. 2016 թվականից մինչև 2027 թվականը ներառյալ ժամանակահատվածում էլեկտրաէներգետիկական համակարգի ընկերությունների սակագների համալիր վերանայումների (այսուհետ՝ սակագների վերանայում) ժամանակ՝

- 1) 2016 թվականից սկսած հնգամյա ժամանակահատվածի (այսուհետ՝ Հնգամյա ժամանակահատված) յուրաքանչյուր հաշվարկային տարվա սակագների վերանայման ժամանակ շահագործման և պահպանման ծախսերի տարեկան մեծությունը կընդունվի 2015 թվականի օգոստոսի 1-ից գործող սակագների հաշվարկներում նախատեսված մեծությանը հավասար (հանած էլեկտրական էներգիայի բաշխման գործունեության հետ կապված ծախսերը)՝ միաժամանակ երկրորդ, երրորդ, չորրորդ և հինգերորդ հաշվարկային տարիների համար կատարելով նորոգման և նյութական ծախսերի ճշգրտում, որը հաշվի կառնի Հանձնաժողովի նիստին էլեկտրական էներգիայի սակագնի սահմանման վերաբերյալ որոշման նախագծի ներկայացման ամսվան նախորդող (եթե հնարավոր չէ, ապա դրան նախորդող) ամսվա սպառողական գների ինդեքսը՝ նախորդ տարվա նույն ամսվա նկատմամբ՝ հրապարակված Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից.

2) 2021 թվականից սկսած քառամյա ժամանակահատվածի (այսուհետ՝ Քառամյա ժամանակահատված)՝

ա. առաջին հաշվարկային տարվա սակագների վերանայման ժամանակ շահագործման և պահպանման ծախսերը կորոշվեն համաձայն սույն մեթոդիկայի 3-րդ կետի, ընդ որում, աշխատանքի վճարման ծախսերը որոշելիս աշխատողների թվաքանակը սակագների հաշվարկում կներառվի փաստացի թվաքանակով, իսկ նորոգման և նյութական ծախսերը՝ Հնգամյա ժամանակահատվածի հինգերորդ հաշվարկային տարվա սակագների հաշվարկներում ընդունված ծախսերի՝ սույն կետի 1-ին ենթակետում նշված սպառողական գների ինդեքսով ճշգրտված մեծության 70 տոկոսից ոչ ավելի չափով.

բ. երկրորդ, երրորդ և չորրորդ հաշվարկային տարիների սակագների վերանայումների ժամանակ շահագործման և պահպանման ծախսերի մեծությունը կընդունվի սույն ենթակետի «ա» պարբերության համաձայն որոշված մեծության չափով՝ կատարելով նորոգման և նյութական ծախսերի ճշգրտում, որը հաշվի կառնի Հանձնաժողովի նիստին էլեկտրական էներգիայի սակագնի սահմանման վերաբերյալ որոշման նախագծի ներկայացման ամսվան նախորդող (եթե հնարավոր չէ, ապա դրան նախորդող) ամսվա սպառողական գների ինդեքսը՝ նախորդ տարվա նույն ամսվա նկատմամբ՝ հրապարակված Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից.

3) 2025 թվականից սկսած եռամյա ժամանակահատվածի (այսուհետ՝ Եռամյա ժամանակահատված)՝

ա. առաջին հաշվարկային տարվա սակագների վերանայման ժամանակ շահագործման և պահպանման ծախսերը կորոշվեն՝ համաձայն սույն մեթոդիկայի 3-րդ կետի, ընդ որում, աշխատանքի վճարման ծախսերը որոշելիս աշխատողների թվաքանակը սակագների հաշվարկում կներառվի փաստացի թվաքանակով, իսկ նորոգման և նյութական ծախսերը՝ Քառամյա ժամանակահատվածի չորրորդ հաշվարկային տարվա սակագների հաշվարկներում ընդունված ծախսերի՝ սույն կետի 2-րդ ենթակետի «բ» պարբերությամբ նշված սպառողական գների ինդեքսով ճշգրտված մեծության 80 տոկոսից ոչ ավելի չափով և մնացած ծախսերը՝ Քառամյա ժամանակահատվածի չորրորդ հաշվարկային տարվա սակագների հաշվարկներում ընդունված մեծության 90 տոկոսից ոչ ավելի չափով.

բ. երկրորդ և երրորդ հաշվարկային տարիների սակագների վերանայումների

Ժամանակ շահագործման և պահպանման ծախսերի մեծությունը կընդունվի սույն ենթակետի «ա» պարբերության համաձայն որոշված մեծության չափով՝ կատարելով նորոգման և նյութական ծախսերի ճշգրտում, որը հաշվի կառնի Հանձնաժողովի նիստին էլեկտրական էներգիայի սակագնի սահմանման վերաբերյալ որոշման նախագծի ներկայացման ամսվան նախորդող (եթե հնարավոր չէ, ապա դրան նախորդող) ամսվա սպառողական գների ինդեքսը՝ նախորդ տարվա նույն ամսվա նկատմամբ՝ հրապարակված Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից:

5. Եռամյա ժամանակահատվածի ավարտից հետո սակագների վերանայումների ժամանակ շահագործման և պահպանման ծախսերը կորոշվեն համաձայն սույն մեթոդիկայի 3-րդ կետի, ընդ որում, աշխատանքի վճարման ծախսերը որոշելիս աշխատողների թվաքանակը սակագների հաշվարկում կներառվի փաստացի թվաքանակով, իսկ նորոգման և նյութական ծախսերը՝ Եռամյա ժամանակահատվածի երրորդ հաշվարկային տարվա սակագների հաշվարկներում ընդունված ծախսերի՝ սույն մեթոդիկայի 4-րդ կետի 3-րդ ենթակետի «բ» պարբերությամբ նշված սպառողական գների ինդեքսով ճշգրտված մեծության 85 տոկոսից ոչ ավելի չափով և մնացած ծախսերը՝ Եռամյա ժամանակահատվածի երրորդ հաշվարկային տարվա սակագների հաշվարկներում ընդունված մեծության 90 տոկոսից ոչ ավելի չափով:

6. Հիմնական միջոցների մաշվածությունը և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիան (Մ) հաշվարկվում է գծային եղանակով: Ներդրումների հաշվին ստեղծված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեքի նկատմամբ կիրառվում է 4 տոկոս մաշվածության նորմա: Ներդրումների իրականացման համար ներգրավված փոխառու միջոցների վերադարձի ժամկետում Լիցենզավորված անձի վճարունակության ապահովման նպատակով կարող է կիրառվել ավելի բարձր մաշվածության նորմա, սակայն ոչ ավելի, քան տարեկան 8 տոկոսը:

7. Ներդրումների հաշվին ստեղծված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեքներն ամրագրվում են Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

8. Անհուսալի դեբիտորական պարտքերը (ԱԴՊ), որոնք Լիցենզավորված անձի կողմից Սպառողներին (Բաժանորդներին) առաքված էլեկտրական էներգիայի դիմաց ձևավորված, սակայն սահմանված ժամկետներում չվճարված և Լիցենզավորված անձի հաշվեկշռից դուրս գրված պարտքերն են, ներառվում են անհրաժեշտ հասույթի կազմում հետևյալ չափերով՝

- 1) 2020 թվականի համար՝ առաքվող էլեկտրական էներգիայի արժեքի 0.8 տոկոսի չափով,
- 2) 2021 թվականից սկսած՝ առաքվող էլեկտրական էներգիայի արժեքի 0.7 տոկոսի չափով,
- 3) 2025 թվականից սկսած՝ առաքվող էլեկտրական էներգիայի արժեքի 0.6 տոկոսի չափով,
- 4) 2028 թվականից սկսած՝ առաքվող էլեկտրական էներգիայի արժեքի 0.5 տոկոսի չափով:

9. Թույլատրելի շահույթը (ԹՇ) որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ԹՇ} = \text{ՇԲ} * \text{ՇՆ} / 100,$$

որտեղ՝

ՇԲ-ն շահույթի հաշվարկման բազան է (դրամ),

ՇՆ-ն ակտիվների շահութաբերության նորման է մինչև հարկումը (%):

10. Շահույթի հաշվարկման բազան որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ՇԲ} = \text{ՆԱ} - \text{ԿՄԱ} + \text{ՇԿ},$$

որտեղ՝

ՆԱ-ն սակագների վերանայման տարվան նախորդող տարիներին Ներդրումների հաշվին ստեղծված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեքն է (դրամ),

ԿՄԱ-ն սակագների վերանայման տարվան նախորդող տարիներին Ներդրումների հաշվին ստեղծված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածությունն ու ամորտիզացիան է (դրամ),

ՇԿ-ն շրջանառու կապիտալի մեծությունն է (դրամ):

11. Շրջանառու կապիտալի մեծությունը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ՇԿ} = (\text{ԱՀՄ} - \text{ԳԷԱ} - \text{ԱՀԲ} + \text{ՇՊԾ}) * 30 / 365:$$

12. Հանձնաժողովն ակտիվների շահութաբերության նորման սահմանում է՝ ելնելով Հայաստանի Հանրապետությունում ռիսկի նույն մակարդակով գործող ընկերությունների շահութաբերության վերլուծությունից, բայց ոչ պակաս, քան 12 տոկոսը (հարկումից հետո):

13. Լիցենզավորված անձի անհրաժեշտ հասույթի և գնված էլեկտրական էներգիայի ու բաշխման ծառայության արժեքի տարբերության հաշվարկային և փաստացի մեծությունների շեղման արդյունքում ձևավորված փոխհատուցման ենթակա գումարը (ՓԳ) որոշվում է հետևյալ բանաձևով.

$$\Phi_{\Phi} = \sum_{t=1}^m (U_t^{\zeta} - U_t^{\Phi}) * \left(1 + \frac{S}{100}\right),$$

որտեղ՝

m-ը Հանձնաժողովի նիստին սակագների վերանայման վերաբերյալ որոշման նախագծի ներկայացման ամսվան նախորդող այն ժամանակահատվածի ամիսներն են (բացառությամբ նշված նախագծի ներկայացման ամսվան նախորդող ամսվա), որոնց համար սույն կետի համաձայն չի հաշվարկվել և սակագներում չի ներառվել փոխհատուցման ենթակա գումար (Φ_{Φ}),

Մ՛-ն t-րդ ամսում Լիցենզավորված անձի հաշվարկային անհրաժեշտ հասույթի և գնվող էլեկտրական էներգիայի ու բաշխման ծառայության արժեքի տարբերությունն է, որը որոշվում է սույն մեթոդիկայի 14-րդ կետի համաձայն (դրամ),

Մ՞-ն t-րդ ամսում Լիցենզավորված անձի փաստացի անհրաժեշտ հասույթի և գնված էլեկտրական էներգիայի ու բաշխման ծառայության արժեքի տարբերությունն է, որը որոշվում է սույն մեթոդիկայի 15-րդ կետի համաձայն (դրամ),

S-ն փոխհատուցման ենթակա գումարի վրա կիրառվող տոկոսադրույքն է, որն ընդունվում է հավասար 12 տոկոս:

14. **Մ՛** մեծությունը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$U_t^{\zeta} = \sum_{i=1}^n (U_{ti}^{\zeta} * U_{ti}) - \text{ԳԷԱ}_t^{\zeta} - \text{ԱՀ}_{\text{բt}}^{\zeta},$$

որտեղ՝

n-ը սպառողական խմբերն են,

ՄԷ՛-ն t-րդ ամսում i-րդ սպառողական խմբի կողմից սպառված էլեկտրական էներգիայի (առանց էլեկտրական էներգիայի բաշխման գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական և տնտեսական կարիքների) հաշվարկային քանակն է (կՎտժ),

Մ-ն t-րդ ամսում i-րդ սպառողական խմբին վաճառվող էլեկտրական էներգիայի սակագինն է (դրամ/կՎտժ),

ԳԷԱ՛-ն t-րդ ամսում գնվող էլեկտրական էներգիայի հաշվարկային արժեքն է (դրամ),

ԱՀ՛-ն t-րդ ամսում էլեկտրական էներգիայի բաշխման ծառայության հաշվարկային արժեքն է (դրամ), որը որոշվում է որպես ըստ սպառողական խմբերի բաշխված էլեկտրական էներգիայի (առանց էլեկտրական էներգիայի բաշխման գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական և տնտեսական կարիքների) և էլեկտրական էներգիայի բաշխման ծառայության սակագների արտադրյալների հանրագումար:

15. Մ^ֆ մեծությունը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$U_t^{\phi} = \sum_{i=1}^n (U_{ti}^{\phi} * U_{ti}) - \Phi U_t^{\phi} - \Psi \rho_t^{\phi} - \Delta \mathcal{C},$$

որտեղ՝

U^ֆ_t-ն t-րդ ամսում i-րդ սպառողական խմբի կողմից սպառված էլեկտրական էներգիայի (առանց էլեկտրական էներգիայի բաշխման գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական և տնտեսական կարիքների) փաստացի քանակն է (կՎտժ),

ΦU^ֆ_t-ն t-րդ ամսում գնված էլեկտրական էներգիայի փաստացի արժեքն է (դրամ),

Ψρ^ֆ_t-ն t-րդ ամսում էլեկտրական էներգիայի բաշխման ծառայության փաստացի արժեքն է (դրամ), որը որոշվում է որպես ըստ սպառողական խմբերի բաշխված էլեկտրական էներգիայի (առանց էլեկտրական էներգիայի բաշխման գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական և տնտեսական կարիքների) և էլեկտրական էներգիայի բաշխման ծառայության սակագների (ներառյալ բաշխման ցանցում առաջացող էլեկտրական էներգիայի թույլատրելի կորուստի և էլեկտրական էներգիայի բաշխման գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական ու տնտեսական կարիքների արժեքի) արտադրյալների հանրագումար,

ΔC-ն օրենքով սահմանված դեպքում Սևանա լճից բաց թողնվող ջրի՝ տարեկան 170 միլիոն խորանարդ մետրը գերազանցող չափաքանակի հաշվին արտադրվող էլեկտրական էներգիայի ձեռքբերման արդյունքում Լիցենզավորված անձի մոտ առաջացող և վճարման ենթակա լրացուցիչ շահույթն է (դրամ), որի հաշվարկման և վճարման կարգը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից:

16. Յուրաքանչյուր հաշվարկային տարում Սակագների հաշվարկներում ներառվող էլեկտրական էներգիայի հաղորդման ցանցում էլեկտրական էներգիայի կորուստի մեծությունը ներկայացվում է Համակարգի օպերատորի կողմից՝ հաշվի առնելով հաշվարկային տարում էլեկտրական էներգիայի կանխատեսվող արտադրության և առաքման հաշվեկշիռը:»: